

УДК 338.43

DOI: 10.31891/2307-5740-2020-284-4(3)-40

КАРПІН С. І.

Львівський торговельно-економічний університет

МОДЕЛЬ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНТЕГРАЛЬНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

Результативне функціонування агропромислового комплексу та його інфраструктури створює необхідні умови для розвитку й прогресивного зростання аграрного сектора національної економіки. Розвиток агропромислового комплексу, в умовах сьогодення, взаємопов'язаний з науково-теоретичними дослідженнями, розробкою та впровадженням нових технологій й інновацій, постає фактором модернізації у внутрішньогалузевій господарській діяльності та її соціально-економічній сфері. Сучасний стан інфраструктури агропромислового комплексу України та поширення пандемії COVID-19 обмежує соціально-економічні можливості у внутрішньогалузевому середовищі та надає інерційність процесам розвитку агропромислового виробництва у національному макроекономічному середовищі.

Метою статті є розробка концептуальної моделі механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу.

Матеріали та методи. Теоретичним підґрунтям у процесі наукового дослідження стали наукові праці відомих українських та зарубіжних науковців, законодавство України та нормативні акти. Під час дослідження були використані загальнонаукові і спеціальні методи: аналізу, діагностики, синтезу, індукції, дедукції – для побудови концептуальної моделі механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу; було використано метод узагальнення та конкретизації щодо диференційними завданнями механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу тощо.

Результати. У науковому дослідженні побудовано концептуальну модель механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу.

Висновки. За результатами дослідження, доведено, що концептуальна модель механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу, передбачає формування комплексу адаптивної взаємодії узгоджених складових організаційного, структурно-функціонального та методичного характеру, які спрямовані на системне вирішення протиріч, які виникають між суб'єктами агропромислового комплексу та його інфраструктури в процесі реалізації диференціальних цілей, з метою покращення якісних і кількісних індикаторів та конкурентних переваг у агропромисловому комплексі, що сприятиме стійкому розвитку національної економіки в умовах глобальних викликів.

Ключові слова: агропромисловий комплекс, розвиток, структурно-функціональне забезпечення, глобалізація, інтеграція, сталий розвиток, соціально-економічні аспекти, стратегічні імперативи, інновації, адаптація.

KARPIN S.

Lviv University of Trade and Economics

MODEL OF MANAGEMENT MECHANISM OF INTEGRATED INFRASTRUCTURE OF AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX

The effective functioning of the agro-industrial complex and its infrastructure creates the necessary conditions for the development and progressive growth of the agricultural sector of the national economy. The development of the agro-industrial complex, in today's conditions, is interconnected with scientific and theoretical research, development and implementation of new technologies and innovations, is a factor of modernization in intra-industry economic activity and its socio-economic sphere. The current state of the infrastructure of the agro-industrial complex of Ukraine and the spread of the COVID-19 pandemic limits the socio-economic opportunities in the intra-industry environment and gives inertia to the development of agro-industrial production in the national macroeconomic environment.

The aim of the article is to develop a conceptual model of the management mechanism of the integrated infrastructure of the agro-industrial complex.

Materials and methods. The theoretical basis in the process of scientific research were the scientific works of famous Ukrainian and foreign scientists, Ukrainian legislation and regulations. During the research, general scientific and special methods were used: analysis, diagnostics, synthesis, induction, deduction - to build a conceptual model of the management mechanism of the integrated infrastructure of the agro-industrial complex; the method of generalization and specification of the differential tasks of the mechanism of management of the integrated infrastructure of the agro-industrial complex, etc. was used.

Results. The scientific research builds a conceptual model of the mechanism of management of the integrated infrastructure of the agro-industrial complex.

Conclusions. According to the results of the study, it is proved that the conceptual model of the management mechanism of the integrated infrastructure of the agro-industrial complex provides for the formation of a complex of adaptive interaction of agreed components of organizational, structural-functional and methodological nature. in the process of implementing differential goals, in order to improve qualitative and quantitative indicators and competitive advantages in the agro-industrial complex, which will contribute to the sustainable development of the national economy in the face of global challenges.

Key words: agro-industrial complex, development, structural and functional support, globalization, integration, sustainable development, socio-economic aspects, strategic imperatives, innovations, adaptation.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Управління розвитком агропромислового комплексу охоплює нормативні, правові, організаційні, структурні, функціональні, виробничі, інвестиційні, інноваційні, економічні, соціальні й екологічні аспекти. Пріоритетом системи управління розвитком агропромислового комплексу в умовах поширення пандемії

COVID-19 та агресивної політики зовнішнього оточення є забезпечення сталого соціально-економічного зростання, підвищення соціально-економічних стандартів та забезпечення продовольчої безпеки країни. Тому, з урахуванням визначених аспектів, дослідження концептуальних орієнтирів механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу є актуальним та необхідним завданням сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Теоретико-методологічні основи забезпечення розвитку аграрної сфери широко представлені у працях таких відомих зарубіжних науковців як: С. Домар, Дж. М. Кейнс, А. Маршалл, Г. Мюрдаль, Р. Нурксе, М. Портер, У. Петті, К. Прахалад, Д. Рікардо, У. Ростгоу, Ж.-Б. Сей, А. Сміт, М. Тодаро, Р. Харрод, Т. Шульц, Й. Шумпетер. Деякі теоретико-методологічні аспекти фундаменту системи управління трансформаційних процесів у агропромисловому комплексі відображені у працях: П. Гайдучкий, В. Галушко, В. Геєць, О. Головченко, М. Долішній, Л. Дейнеко, Ж. Дерій, М. Дем'яненко, Г. Запша, В. Ільчук, М. Крапивко, А. Лисецький, М. Лендел, Ю. Лупенко, О. Коваленко, М. Малік, Є. Масленников, Ю. Мельник, Б. Пасхавер, Г. Підлісецький, О. Радченко, М. Сахацький, П. Саблук, Ю. Сафонов, М. Хвесик, О. Чубукова, О. Шибаніна, О. Шеремет, В. Яковенко та ін.

Але не зважаючи на колосальну теоретичну та методологічну базу наукових результатів дослідження з питання розвитку аграрного комплексу та його інфраструктури, ще й досі залишається безліч питань, особливо в умовах сучасних викликів, які пов'язані з розповсюдженням пандемії COVID-19.

Формування цілей статті

Метою дослідження є формування та всебічне обґрунтування теоретико-методологічних засад і розробка науково-практичних обґрунтованих рекомендацій щодо концептуальної моделі механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу.

Основні результати дослідження

Суб'єктами механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу виступають: господарюючі суб'єкти всіх сфер агропромислового комплексу, обслуговуючі суб'єкти й організації, державні, регіональні та територіальні інституції, а також фізичні особи в момент, коли вони отримують інфраструктурні послуги або користуються матеріальною базою інфраструктури агропромислового комплексу країни.

Таким чином, до суб'єктів механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу входить сукупність індивідів, суб'єктів господарювання та відповідні інституції, які приймають участь у наданні, отриманні та контролі послуг, що забезпечують необхідні умови відтворення та життєдіяльності у національному середовищі.

Об'єктом механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу виступають інфраструктурні послуги та блага, які відповідають вимогам суб'єктів господарювання та фізичних осіб, надання та споживання яких упорядковує їх господарські взаємодії, прискорює та раціоналізує тимчасові та просторові зв'язки у сфері агропромислового відтворення й удосконалює обслуговування споживачів агропромислової продукції.

Суперечливість механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу обумовлена змістом інфраструктурної діяльності як допоміжної або обслуговуючої по відношенню до основного виробництва у агропромисловому комплексі, що визначає першорядне значення розвитку агропромислового виробництва і лише після цього його інфраструктурної складової. В умовах глобальних викликів сьогодення та продовження трансформаційних процесів у агропромисловому комплексі пріоритетним є розвиток інфраструктури, що сприятиме модернізації агропромислового комплексу.

Таким чином, другорядність ролі інфраструктури в системі суспільного відтворення, з одного боку, та необхідність її сучасного прискореного розвитку, з іншого, визначають основні протиріччя механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу, які відображають різноспрямованість інтересів різних суб'єктів даного сегменту національної економіки, що проявляється у слабкості аграрно-промислової політики в умовах поширення пандемії COVID-19, незбалансованості відтворювальної структури комплексу, нерозвиненості основних галузей та сегментів агропромислового комплексу країни.

Побудова механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу вимагає синтезованого підходу до визначення компонентів механізму з урахуванням стандартів аграрної, промислової й інфраструктурної сфери, особливостей функціонування національної економіки.

Відмітимо, що формування механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу, а також процес його впровадження забезпечується симбіозом базових і спеціальних інструментів, які уможливають ефективність і системність процесу вирішення оперативних, тактичних та стратегічних завдань. Дієвий механізм управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу оптимально інтегрується в систему національної економіки, забезпечуючи реалізацію завдань загальнодержавної політики щодо розвитку аграрної та промислової сфери національної економіки.

Сформована модель механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу, який містить відповідні системні складові організаційного, функціонального, інфраструктурного та системного спрямування, представлено на рис. 1.

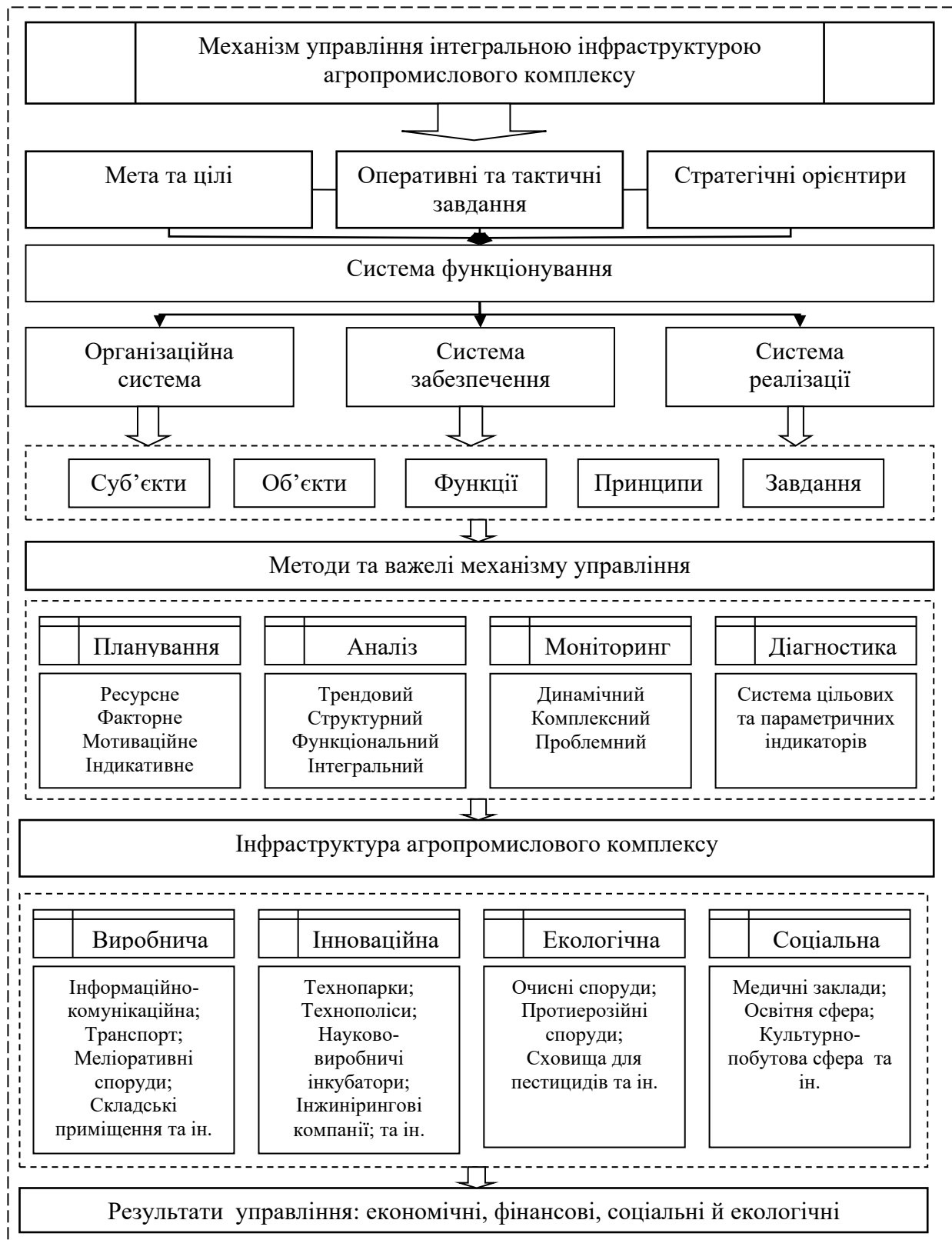

Рис. 1. Модель механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу

(Джерело: розроблено автором)

Метою механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу – є формування взаємозв'язків між інфраструктурними сегментами, які забезпечують функціонування та розвиток агропромислової сфери з покращенням результативних індикаторів і конкурентних переваг у макроекономічному середовищі.

Представлений механізм повинен мати ефективну інструментальну підтримку, який здатний не тільки враховувати специфіку агропромислової сфери, але також максимально швидко адаптуватись до

глобальних викликів, з урахуванням потреб національної економіки та суспільства.

Кожний сегмент механізму виконує поставлені цілі, що поступово наближає до виконання основної мети управління агропромисловим комплексом – максимізації якісних і кількісних показників результативності та ефективного використання отриманих результатів за всіма напрямками діяльності у агропромисловому комплексі.

Інтегральною метою механізму управління інфраструктурою агропромислового комплексу є надання інфраструктурному забезпеченню інтегрального характеру та розвиток усіх його сегментів на основі узгодження виникаючих між суб'єктами господарювання протиріч, які забезпечують досягнення інфраструктурою рівня, який відповідає рівню розвитку агропромислового виробництва у відповідних умовах. Інтегральна мета конкретизується у диференціальних цілях запропонованого механізму управління. Реалізація диференціальних цілей визначає напрямок розвитку інфраструктурного механізму та забезпечує досягнення інтегральної мети.

У механізмі управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу конкретизація інтегральної мети у диференціальних завданнях здійснюється за функціональною ознакою інфраструктури: виробнича, інноваційна, екологічна та соціальна, що дозволяє розкрити зміст внутрішньогалузевих загальних відтворювальних умов, розвиток яких розглядається як інтегральна мета. Відмітимо, що диференційними завданнями механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу є:

- забезпечення ефективних умов відтворення матеріальних факторів агропромислового виробництва – виробнича інфраструктура;
- створення умов для розробки інновацій та інвестиційної підтримки – інноваційна інфраструктура;
- створення нормальних умов відтворення людського капіталу – соціальна інфраструктура;
- забезпечення умов природоохоронної діяльності – екологічна інфраструктура.

Таким чином, визначені диференціальні завдання виступають як інтегральні в механізмі управління конкретного інфраструктурного сегменту агропромислового комплексу. Даний аспект визначає складність структури досліджуемого механізму, взаємообумовленість його елементів та можливість виникнення мультиплікативного ефекту, за яким реалізація будь-якої інтегрально-диференціальної складової призводить до виникнення багаторазових ефектів, які виявляються у реалізації інших завдань. Відмітимо, що у кінцевому випадку формуються імпульси розвитку всієї інфраструктури агропромислового комплексу як наслідок інтегральної взаємодії її складових сегментів.

Інтегрально-диференціальна складова у межах кожного механізму управління відповідною інфраструктурою агропромислового комплексу конкретизується наступним чином: створення умов, які сприяють підвищенню ефективності та розвитку агропромислового ринку шляхом налагодження зв'язків між контрагентами сільськогосподарського виробництва та промислової продукції (послуг); формування умов, які забезпечують необхідну екологічну та соціальну підтримку; розвиток конкурентоспроможності у внутрішньогалузевому середовищі, що сприятиме зростанню національної економіки.

Основними задачами управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу є:

- ефективне функціонування системи управління інфраструктурною складовою та взаємопов'язаність із загальною системою управління агропромисловим комплексом;
- створення умов для забезпечення максимального розміру результативних індикаторів господарювання у інфраструктурній складовій агропромислового комплексу;
- сприяння комплексності й якості процесу формування та використання результатів інфраструктурної складової у відповідності до інтегральної мети;
- досягнення достатнього рівня економічної, соціальної та екологічної безпеки у агропромисловому комплексі за умови урахування впливу факторів ендогенного й екзогенного середовища;
- забезпечення ефективної системи мотивації персоналу, орієнтованої на досягнення запланованих економічних, соціальних та екологічних результатів у агропромисловому комплексі з урахуванням впливу несприятливих внутрішніх та зовнішніх чинників (глобальних факторів);
- виявлення резервів підвищення ефективності функціонування інфраструктурної складової агропромислового комплексу, що сприятиме його розвитку.

Належне функціонування механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу здійснюється за допомогою системи принципів, які поділяються на загальні та специфічні. Відмітимо, що у своїй сукупності зазначені принципи створюють струнку систему правил, які забезпечують високу ефективність механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу в будь-яких умовах.

Базову основу класичних принципів управління сформулювали представники концепції наукової організації праці:

- Ф. Тейлор у 1911 році у науковій праці «Принципи та методи наукового менеджменту»;
- Г. Емерсон у 1912 році у науковій роботі «Дванадцять принципів продуктивності»;
- А. Файоль у 1916 році у науковій праці «Загальне та промислове управління».

Запропоновані Ф. Тейлором, Г. Емерсоном, А. Файолем принципи стали базовими та отримали свій подальший розвиток у сучасних системах управління [1].

Створена А. Файолем система нараховує чотирнадцять принципів, яка напряму пов'язана з п'ятьма функціями управління суб'єктом:

- прогнозуванням;
- плануванням;
- організацією;
- координуванням;
- контролем.

Серед основних принципів, які притаманні будь-якому суб'єкту національної економіки відносяться:

- єдність напрямку, повноваження та відповідальність;
- винагорода персоналу та ланцюг командування (ієрархія);
- стабільність робочого місця для персоналу та корпоративний дух;
- дисципліна та підлеглість особистих інтересів загальним [1].

Зазначені принципи набули подальшого розвитку в роботах науковців та дослідників, що привело до появи принципу системності (або системного підходу); принципу економічності, який передбачає необхідність кошторису витрат на управління та його порівняння з можливими втратами підприємства у разі ризикових подій; принципу обґрунтованості дій, які використовують в управлінні результатами діяльності; принципу послідовності, який зумовлює потребу дотримання управлінцем під час розробки та реалізації послідовності дій для найефективнішого їх застосування в процесі прийняття управлінських рішень [1].

Враховуючи існуючі підходи, на нашу думку, система управління агропромисловим комплексом та його інфраструктурною складовою забезпечується наступними загальними принципами:

- адаптивність системи;
- варіативності підходів до розробки управлінських рішень;
- гнучкості організаційних структур;
- динамічності;
- дисципліни;
- економічності й ефективності процесу управління;
- ієрархічності управлінських рішень;
- інноваційності;
- компетентності;
- контролю;
- наукової обґрунтованості управління;
- послідовності;
- прогностичності та плановості;
- своєчасності прийняття управлінських рішень;
- системності;
- справедливості;
- стимулювання та мотивації;
- цілеспрямованості.

Враховуючи специфіку управління агропромисловим комплексом та його інфраструктурною складовою, також необхідно віднести наступні специфічні принципи:

- безумовна відповідальність;
- динамізму та стратегічної орієнтованості;
- оптимальне об'єднання інтересів суб'єктів господарювання та соціально-економічних інтересів розвитку територіальних громад;
- орієнтованості на довгостроковий ефект від використання результатів діяльності інфраструктурної складової;
- прагнення до удосконалення;
- соціальної й екологічної спрямованості управління результатами господарювання;
- функціональної дефініції.

Основними принципами функціонування механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу є принципи:

- адекватності або відповідності;
- комплексності;
- адаптації або гнучкості.

Принцип адекватності механізму передбачає необхідність забезпечення відповідності механізму та його сегментів досягнутому рівню розвитку продуктивних сил у агропромисловому комплексі, особливостям сучасного етапу розвитку національної економіки та цілям аграрної й промислової політики в країні.

Принцип комплексності передбачає, що ефективність функціонування кожного сегмента механізму зростає при його включенні у загальну систему і, навпаки, різко зменшується у разі несистемного застосування.

Принцип адаптації передбачає, що для ефективного пристосування до умов, що постійно змінюються, відповідні сегменти механізму повинні мати необхідну, обґрунтовану та достатню інформацію, що розподіляється нерівномірно. Відмітимо, що інфраструктура агропромислового комплексу повинні пристосовуватися до будь-яких змін у макроекономічному середовищі та впливу контрольованих або неконтрольованих факторів.

Інфраструктура агропромислового комплексу візуалізується у сукупності сегментів продуктивних сил у вигляді різноманітних галузей, виробничих сфер, галузей та елементів, які надають цілісного характеру як національному господарству та його окремим комплексам, функціональне призначення яких полягає у забезпеченні діяльності відповідного суб'єкта національної економіки.

Відмітимо, враховуючи логіку економічного розвитку, дія механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу характеризується системними, взаємопов'язаними та послідовними у часі процесами виникнення, становлення та функціонування національної інфраструктури, адекватною рівню розвитку господарської діяльності у агропромисловому комплексі та сформованим економічним умовам, накопичення нових кількісних змін у наявній інфраструктурі, обумовлюють появу нової якості, а, отже, і нового циклу розвитку.

Формування нових видів інфраструктурної підтримки у агропромисловому комплексі пов'язане:

– з еволюцією загального виробництва та появою нових факторів виробництва;

– інноваційною діяльністю;

– зі зміною соціально-економічних умов розвитку агропромислового комплексу та його складових.

Механізм управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу характеризується властивими йому методами, інструментами, формами, економічними стимулами та нормативно-правовими аспектами, які дозволяють досягти визначених суб'єктами механізму відповідних та оперативних і стратегічних завдань.

У системі методів механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу важливе місце відводиться планування та прогнозуванню.

Прогнозування є системою науково-обґрунтованих уявлень про можливі перспективні напрями розвитку інфраструктурної складової агропромислового комплексу, про терміни та способи досягнення визначених цілей. В умовах ринкової трансформації та впливу глобальних факторів прогнозування набуває особливого значення та стає початковим етапом планування та управління розвитком інфраструктурної складової агропромислового комплексу. Прогнозування дозволяє передбачати перспективи подальшого розвитку інфраструктури агропромислового комплексу та надає інформацію зацікавленим стейкхолдерам щодо об'єктів прогнозування.

Планування – це визначений пріоритетний порядок дій, які забезпечують вирішення оперативних, тактичних і стратегічних завдань у відповідному господарському сегменті національної економіки. Процес планування – особливий вид діяльності у агропромисловому комплексі, у ході якої формуються виробничі, інвестиційні, економічні, соціальні й екологічні цілі, потім визначають завдання, інструментальну підтримку та створюють відповідну структуру та модель для впровадження, моніторингу, діагностики, оцінки, координації та контролю за виконанням визначеного плану функціонування й розвитку відповідного сегменту агропромислового комплексу та його інфраструктурних компонентів.

Планування як метод механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу є цілеспрямованим процесом розробки варіантів майбутнього стану об'єкта із встановленням способів та строків його досягнення, які конкретизуються у кількісних параметрах та служать орієнтирами цілеспрямованого їх розвитку.

Таким чином, механізм управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу спрямовує господарські взаємодії суб'єктів на вирішення виникаючих між ними протиріч у напрямку забезпечення узгодженої взаємодії щодо створення загальних умов відтворення в агропромисловому комплексі. Зміна відтворювальних умов обумовлює зміну цілей та завдань механізму, що відображається у зміні його структури, методів і інструментів досягнення цілей і сприяє розвитку агропромислового комплексу та його інфраструктурної складової. Складність цільової функції механізму управління, пов'язана з інтеграційною природою інфраструктури агропромислового комплексу, що визначає необхідність її конкретизації щодо основних видів інфраструктурного забезпечення, виявлення тенденцій та диспропорцій механізмів розвитку виробничої, інноваційної, соціальної та екологічної інфраструктури даного сегменту національної економіки.

Ефективність управління як сукупність наслідків прийнятих управлінських рішень на рівні агропромислової галузі, можна вважати кінцевим результатом задоволення потреб (вимог) суб'єктів господарювання з урахуванням легітимності та законності, в умовах обмеженості ресурсів, що реалізується з метою досягнення стратегічних цілей механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу.

Сучасні цільові індикатори, стратегічні пріоритети та конкретні інструменти розвитку агропромислового комплексу та його інфраструктурної складової у національному макроекономічному середовищі потребують системного програмного підходу, що забезпечить соціально-економічне зростання та розвиток у агропромислового комплексу і його інфраструктури.

Процес управління розвитком агропромислового комплексу і його інфраструктури у національному макроекономічному середовищі за формою реалізації має наступні основні види:

– апріорне управління розвитком агропромислового комплексу і його інфраструктури – впроваджується у вигляді цільового програмування і призначене для вирішення стратегічних завдань розвитку комплексу та його інфраструктури (впровадження інновацій, зростання аграрного та промислового виробництва, побудова сучасної інфраструктури, вдосконалення продуктивних сил тощо);

– апостеріорне управління розвитком агропромислового комплексу і його інфраструктури – впроваджується за рахунок будь-яких заходів, механізмів, моделей та інших інструментів кон'юнктурного характеру і призначене насамперед для підтримки збалансованості агропромислового виробництва у національній економіці;

– комбіноване управління розвитком агропромислового комплексу і його інфраструктури – впроваджується за рахунок визначених соціально-економічних й екологічних програм, спрямованих на підтримку збалансованості зростання результатів господарювання у агропромисловому комплексі.

Основні проблемні аспекти механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу:

– поширення пандемії COVID-19 та запровадження карантинних обмежень;

– відсутність єдиної інноваційно-інвестиційної стратегії розвитку аграрної та промислової сфери країни;

– диспропорційна регіональна концентрація суб'єктів та об'єктів агропромислового комплексу та його інфраструктури;

– значний відтік кваліфікованої робочої сили необхідної для розвитку агропромислового комплексу та його інфраструктури;

– значний рівень імпорту необоротних активів у агропромисловому комплексі;

– не системні природоохоронні заходи та високий рівень забруднення;

– недостатня ресурсоефективність агропромислового комплексу та його інфраструктури;

– політична нестабільність, військові дії на сході країни та тимчасова окупація частини території;

– превалювання суб'єктів агропромислового комплексу та його інфраструктури з низькою доданою вартістю.

Відмітимо, що механізм управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу передбачає формування комплексу адаптивної взаємодії узгоджених складових організаційного, структурно-функціонального та методичного характеру, які спрямовані на системне вирішення протиріч, які виникають між суб'єктами агропромислового комплексу та його інфраструктури в процесі реалізації диференціальних цілей. Результати впровадження дієвого механізму управління сприяють покращенню якісних і кількісних індикаторів та конкурентних переваг у агропромисловому комплексі, що забезпечує стійкий розвиток національної економіки в умовах глобальних викликів.

Висновки. Таким чином, основною метою механізму управління інтегральною інфраструктурою агропромислового комплексу є дотримання пріоритетної лінії зростання позитивних результатів у агропромисловому комплексі та його інфраструктури, що забезпечить розвиток аграрної сфери країни. Застосування окремих форм механізму управління залежить від умов функціонування агропромислового комплексу та його інфраструктури, поставлених стратегічних завдань, міжнародної кон'юнктури та поширення пандемії COVID-19. Раціональність і працездатність механізму управління розвитку агропромислового комплексу та його інфраструктури може мати як однакові, так і протилежні вектори спрямованості по відношенню до сумарної складової цих векторів ефективності системи управління в даному сегменті національної економіки.

Процес управління розвитком агропромислового комплексу та його інфраструктури функціонує перш за все, як упорядкована система, тому доцільно розглядати систему управління даним сегментом національної економіки з точки зору системного підходу. Основними складовими визначеної системи є мета, пріоритетні орієнтири, завдання, принципи, функції управління, обмеження, а також суб'єкти, які здійснюють вплив на агропромисловий комплекс та його господарські одиниці за допомогою функціонального інструментарію, враховуючи вплив глобальних факторів і спрямовуючись на ефективність господарювання у агропромисловому комплексі.

Література

1. Побережець О.В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства : монографія. Херсон: Видавництво : Гринь Д.С., 2016. 500 с.

2. Мельник Ю. М. Теоретико-методологічні засади регулювання розвитку промисловості у національній економіці: монографія. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 365 с.

3. The Global Competitiveness Index. The Global Competitiveness Report 2013-2019. World Economic Forum. URL : <https://www.weforum.org/reports>

4. Financial Development Index Database. IMF. URL: <https://data.imf.org/?sk=f8032e80-b36c-43b1-ac26-493c5b1cd33b&sId=1480712949562>

5. Financial Sector. Data. The World Bank Group. URL : <https://data.worldbank.org/topic/financial-sector?view=chart>
6. Index of Economic Freedom. URL : <https://www.heritage.org/index/>
7. Гураль А. О., Ломачинська І. А. Вплив фінансового розвитку Вишеградської групи на соціально-економічний добробут. Економіка: реалії часу. 2017. №6 (34). С. 37-43.
8. Lomachynska I., Babenko V., Yemets O., Yakubovskiy S., Hryhorian R. Impact of the foreign direct investment inflow on the export growth of the Visegrad group countries. Studies of Applied Economics. 2020. 38, 3(1).
9. Gural A., Lomachynska I. FDI and financial development as determinants of economic growth for V4 countries. Baltic Journal of Economic Studies. 2017. Vol 3, No 4. P. 59-64.

References

1. Poberezhets, O. V. (2016). Teoretyko-metodolohichni ta praktychni zasady doslidzhennia systemy upravlinnia rezultatamy diialnosti promysloвого pidpriemstva : monohrafiia [Theoretical and methodological and practical principles of research of the performance management system of an industrial enterprise: monograph]. Kherson : Vydavnytstvo : Hrin D.S. [in Ukrainian].
2. Melnyk, Yu. M. (2019). Teoretyko-metodolohichni zasady rehuliuвання rozvytku promyslovosti u natsionalnii ekonomitsi : monohrafiia [Theoretical and methodological principles of regulating the development of industry in the national economy: a monograph]. Kherson : OLDI-PLiU.S. [in Ukrainian].
3. The Global Competiveness Index. The Global Competitiveness Report 2013-2019. World Economic Forum. URL : <https://www.weforum.org/reports>
4. Financial Development Index Database. IMF. URL: <https://data.imf.org/?sk=f8032e80-b36c-43b1-ac26-493c5b1cd33b&sl=1480712949562>
5. Financial Sector. Data. The World Bank Group. URL : <https://data.worldbank.org/topic/financial-sector?view=chart>
6. Index of Economic Freedom. URL : <https://www.heritage.org/index/>
7. Hural A. O., Lomachynska I. A. Vplyv finansovoho rozvytku Vyshegradskoi hrupy na sotsialno-ekonomichnyi dobrobut. Ekonomika: realii chasu. 2017. №6 (34). S. 37-43.
8. Lomachynska I., Babenko V., Yemets O., Yakubovskiy S., Hryhorian R. Impact of the foreign direct investment inflow on the export growth of the Visegrad group countries. Studies of Applied Economics. 2020. 38, 3(1).
9. Gural A., Lomachynska I. FDI and financial development as determinants of economic growth for V4 countries. Baltic Journal of Economic Studies. 2017. Vol 3, No 4. R. 59-64.

Надійшла / Paper received : 17.07.2020
Надрукована / Paper Printed : 28.09.2020